

Sygn. akt I ACa 1180/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Lilla Mateuszczyk

Sędziowie: SSA Dorota Ochalska – Gola (spr.)

SSA Jacek Pasikowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **Syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) Spółki Akcyjnej w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w B.**

przeciwko **Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie T. H. (1) i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim**

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 28 maja 2015 r. sygn. akt I C 333/14

1. oddała obie apelacje;
2. zasądza od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie T. H. (1) i Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezesa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim solidarnie na rzecz Syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) Spółki Akcyjnej w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w B. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1180/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 maja 2015 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w B. przeciwko Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie - T. H. (1) oraz Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim o odszkodowanie, zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 395.789,39 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty, a od pozwanego Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie T. H. (1) ponadto wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 24 września 2013 r. do dnia 19 stycznia 2015 r., a także zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 27.007 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie następujących ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, które Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje i przyjmuje za własne:

Pozwany Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Belchatowie T. H. (1) prowadził postępowania egzekucyjne przeciwko dłużnikowi - Przedsiębiorstwu (...) S.A. w B. z wniosków wierzycieli: (...) Sp.j. J. Ł., M. Ł., M. Ł. -M. w R. w sprawach sygn. Km 1289/13, Km 1768/13, Km 1819/13, Km 1820/13, Km 1821/13, Km 1822/13; Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Ł. w sprawie sygn. Km 1837/13; (...) S. A. w S. w sprawie sygn. Km 1817/13 oraz T. J. i (...) s.c. w D. w sprawie sygn. Km 1915/13.

W dniu 11 lipca 2013 r. Bank Spółdzielczy w B. przekazał pozwanemu T. H. (1) kwotę 43,46 zł w związku z zajęciem rachunku w sprawach Km 1837/13 i Km 1289/13.

W dniu 19 lipca 2013 r. Skarb Państwa - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w O. jako dłużnik zajętej wierzytelności przekazał pozwanemu T. H. (1) kwotę 423.204,07 zł w wykonaniu zajęcia dokonanego w sprawach: Km 1289/13, Km 1817/13, Km 1837/13, Km 1868/13, Km 1611/13, Km 1818/13, Km 1819/13, Km 1820/13, Km 1821/13, Km 1822/13, Km 1915/13.

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim ogłosił upadłość dłużnika Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. w celu likwidacji majątku dłużnika oraz wyznaczył syndyka w osobie T. K..

W dniu 24 lipca 2013 r. o godz. 15.50 Główna Księgowa Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. A. S. przesłała drogą elektroniczną na adres Kancelarii (...) pozwanego T. H. (1) pismo syndyka masy upadłości z dnia 24 lipca 2013 r. zawierające informację o ogłoszeniu upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. oraz wezwanie do bezzwłocznego zwrotu zajętych środków i przekazanie ich do masy upadłości, podając, że oryginał pisma zostanie przesłany pocztą.

W tym samym dniu tj. 24 lipca 2013 r. pozwany T. H. (1) sporządził plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji z wierzytelności z (...) O. w kwocie 423.204,07 zł, a w dniu 26 lipca 2013 r. wykonał ów plan podziału.

Pismem doręczonym 26 lipca 2013 r. Syndyk masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. zwrócił się do pozwanego T. H. (1) o udzielenie informacji, czy kwota 423.204,07 zł przekazana przez (...) Oddział w O. została przekazana wierzycielom w sprawach Km 1289/13, Km 1817/13, Km 1837/13, czy też znajduje się w dyspozycji komornika. Do pisma załączono oryginał pisma z dnia 24 lipca 2013 r. przesłanego uprzednio drogą elektroniczną.

W dniu 29 lipca 2013 r. pozwany T. H. (1) zarządził zawieszenie postępowań egzekucyjnych prowadzonych przeciwko Przedsiębiorstwu (...) S.A. w B. i odwołanie zajęć oraz skierowanie pisma do syndyka z informacją, że kwota 423.204,07 zł została już przekazana wierzycielom.

Pismami z 26 lipca 2013 r. i 30 lipca 2013 r., doręczonymi w dniu 31 lipca 2013 r., pozwany T. H. (1) udzielił Syndykowi masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. informacji, że kwota 423.204,07 zł zgodnie z planem podziału z 24 lipca 2013 r. została przekazana wierzycielom: (...) Sp.j. J. Ł., M. Ł., M. Ł. -M.: w sprawie Km 1289/13 - 34 663,66 zł, w sprawie Km 1768/13 - 25 467,23 zł, w sprawie Km 1289/13 - 24 804,74 zł, w sprawie Km 1819/13 -

2 223,17 zł, w sprawie Km 1820/13 - 4 669,77 zł, w sprawie Km 1821/13 - 4 773,88 zł, w sprawie Km 1822/13 - 5 368,76 zł, Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. w sprawie Km 1837/13 - 148 460,80 zł, (...) S.A. w sprawie Km 1817/13 -

68 945,44 zł, T. J., (...) s.c. D. w sprawie Km 1915/13 - 33 668,15 zł. Opłaty, wydatki i koszty poprzedniej egzekucji łącznie wyniosły 70.158,47 zł.

Pismem doręczonym 2 sierpnia 2013 r. powód wezwał pozwanego T. H. (1) do zwrotu kwoty 423.204,07 zł. W dniu 10 września 2013 r. ponowił wezwanie do zapłaty kwoty 423.247,53 zł w terminie 7 dni - tytułem naprawienia szkody wyrządzonej w majątku masy upadłości. W odpowiedzi pozwany zakwestionował zasadność roszczenia.

Postanowieniem z 28 listopada 2013 r. Sąd Rejonowy w Bełchatowie po rozpoznaniu skargi i zarzutów od planu podziału wierzyciela (...) S.A. w S. zmienił postanowienie pozwanego T. H. (1) z dnia 23 lipca 2013 r. w sprawie Km 1817/13 w ten sposób, że uchylił punkt 2 postanowienia oraz zmienił plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji z wierzytelności z (...) O. z dnia 24 lipca 2013 r. w zakresie naliczonej przez komornika opłaty egzekucyjnej w kwocie 27 458,14 zł w ten sposób, że w tym zakresie uchylił plan podziału i nakazał Komornikowi przekazanie wskazanej kwoty do masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B..

Pozwany T. H. (1) przekazał do masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. kwotę 27.458,14 zł.

Ogólna kwota zobowiązań upadłego Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. zaliczonych do kategorii I, II i III, korzystających z pierwszeństwa zaspokojenia przed wierzytelnościami zaspokojonymi przez pozwanego T. H. (1) w wykonaniu planu podziału wynosi 8.909.085,33 zł, w tym wierzytelności zaliczone do I kategorii: 409.355,93 zł, wierzytelności zaliczone do II kategorii: 295.112,02 zł, wierzytelności zaliczone do III kategorii: 7.866.290,01 zł, wierzytelności uznane z urzędu zaliczone do II kategorii: 338.327,37 zł. Łączna wysokość zobowiązań zabezpieczonych na nieruchomościach upadłego oraz najcenniejszych składnikach majątku ruchomego, a także wierzytelnościach, które korzystają z pierwszeństwa zaspokojenia z sum uzyskanych ze sprzedaży rzeczy obciążonych wynosi 28.229.839,75 zł. Zgodnie z opinią tymczasowego nadzorca sądowego o stanie przedsiębiorstwa dłużnika Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. majątek ruchomy i nieruchomy wolny od obciążeń wynosi 4.463.817,58 zł, likwidacja majątku obciążonego rzeczowo pozwoli na uzyskanie kwoty około 20.000.000 zł, a 10 % tej sumy tzn. około 2.000.000 zł może być przeznaczone na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego i zaspokojenie pozostałych wierzytelności, które nie są zabezpieczone rzeczowo. Łącznie kwota wolna do obciążeń wyniesie 7.306.761,33 zł. Szacowane koszty postępowania upadłościowego wyniosą 5.088.524,79 zł. Nadwyżka wpływów z tytułu likwidacji składników majątku wolnych od obciążeń nad całością szacowanych kosztów postępowania wynosi 2.218.236,54 zł. W toku dotychczasowego postępowania syndyk zlikwidował większość masy upadłości, uzyskując kwotę ponad 7.000.000 zł, która niemal w całości pochodzi z likwidacji obciążonych składników mienia.

W świetle powyższych okoliczności Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo jest zasadne. Odpowiedzialność odszkodowawcza obu pozwanych wynika z art. 23 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376 ze zm.). W świetle ugruntowanego stanowiska orzecznictwa i piśmiennictwa, odpowiedzialność odszkodowawcza komornika za szkodę wyrządzoną w toku egzekucji jest oparta na przesłance bezprawności, a zatem jest niezależna od jego winy.

W rozpatrywanej sprawie szkoda wyrządzona została w masie upadłości definiowanej zgodnie z art. 61 i art. 62 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r. poz. 1112 ze zm.). Szkoda ta wynika z naruszenia przepisów art. 146 ust. 1 i 2 Prawa upadłościowego i naprawczego.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, który w ocenie Sądu pierwszej instancji w tej części był niesporny, pozwany T. H. (1), działając jako Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie, ściągnął od dłużnika Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. kwotę 423.247,53 zł, której nie wydał wierzycielom przed datą ogłoszenia upadłości dłużnika. W konsekwencji kwota ta stanowiła składnik masy upadłości dłużnika i po dacie uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości, powinna zostać przelana do masy upadłości. Pozwany T. H. (1) przekazał do masy upadłości kwotę 27.458,14 zł. Pozostała część aktywów masy upadłości w wysokości 395.789,39 zł przekazał na rzecz wierzycieli egzekwujących oraz na swoją rzecz tytułem opłat egzekucyjnych, naruszając przepis art. 146 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze. Po dacie uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości pozwany zaniechał przelania do masy upadłości kwoty 395.789,39 zł, co z kolei stanowiło naruszenie art. 146 ust. 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze.

Pozwany T. H. (1) powoływał się na brak świadomości co do bezprawności swojego działania. Zdaniem Sądu Okręgowego, kwestia ta nie ma jednak jurydycznego znaczenia, albowiem zawinienie nie jest przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej komornika sądowego. Ponadto pozwany został zawiadomiony o ogłoszeniu upadłości za pomocą wiadomości przesłanej w dniu 24 lipca 2013 r. drogą elektroniczną na adres skrzynki pocztowej

jego kancelarii oraz za pomocą pisma przesłanego drogą pocztową w dniu 26 lipca 2013 r. Obie wiadomości dotarły do pozwanego w taki sposób, że mógł zapoznać się z ich treścią. Ze względu na zobiektywizowaną odpowiedzialność pozwanego, bez znaczenia pozostaje, czy pozwany zapoznał się z treścią wiadomości bądź też z jakich powodów tego nie uczynił. Nadto pozwany wykonał nieprawomocny plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji z wierzytelności przysługującej dłużnikowi wobec Skarbu Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w O. w tym samym dniu, w którym do jego kancelarii wpłynęło pismo syndyka masy upadłości dłużnika, zawierające informację o ogłoszeniu upadłości dłużnika. Pozwany wbrew obowiązкови z art. 6 k.c. nie wykazał, że do wykonania planu podziału doszło przed doręczeniem pisma syndyka.

Sąd Okręgowy podkreślił, że komornik ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą w wypadku wyegzekwowania i przekazania wierzycielowi choćby części z egzekwowanego roszczenia pieniężnego po ogłoszeniu upadłości dłużnika, w stosunku do którego prowadzone jest postępowanie egzekucyjne. Ponadto na komorniku sądowym spoczywa obowiązek weryfikacji ogłoszenia upadłości dłużnika, i to na każdym etapie prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Obowiązek przekazania do masy upadłości dotyczy całych sum uzyskanych bez prawa dokonywania przez organ egzekucyjny jakichkolwiek potrąceń. Bezprawna jest zatem praktyka stosowana przez komorników, którzy mimo zawieszenia postępowania z mocy prawa wydają postanowienie o ustaleniu własnego wynagrodzenia i potrącają je z wyegzekwowanej lub zabezpieczonej kwoty, a dopiero pozostałość przekazują do masy upadłości. Jest to sprzeczne z wyraźnym brzmieniem ustawy, która nakazuje przekazanie „sum uzyskanych” bez prawa ich pomniejszenia w jakikolwiek sposób, a nadto z samą istotą zawieszenia, które powoduje niemożność dokonywania czynności w toku postępowania, w tym ustalenia wynagrodzenia.

Niezależnie od powyższego Sąd pierwszej instancji podzielił stanowisko powoda, że pozwany T. H. (2) wykonał plan podziału kwoty 423.204,07 zł uzyskanej z egzekucji z wierzytelności z naruszeniem przepisów art. 1033 § 1 k.p.c., art. 1027 § 1 k.p.c., art. 1028 § 1 k.p.c. Przy czym w tym zakresie miał świadomość bezprawności swojego postępowania. Pozwany wbrew obowiązкови określoneму w art. 1033 § 1 k.p.c. przed sporządzeniem planu podziału nie złożył sumy podlegającej podziałowi na rachunek depozytowy właściwego sądu. Obowiązek dokonania przez komornika podziału sumy uzyskanej z egzekucji wynika jednoznacznie z art. 1023 § 2 k.p.c., który stanowi, że plan podziału powinien być sporządzony, gdy suma uzyskana z egzekucji wierzytelności nie wystarcza na zaspokojenie wszystkich wierzycieli. Konieczność dokonania tej czynności wymagała z kolei złożenia do depozytu sądowego sumy uzyskanej z egzekucji, ponieważ - zgodnie z art. 808 k.p.c. - uzyskana w postępowaniu egzekucyjnym kwota pieniężna, nie podlegająca niezwłocznemu wydaniu, powinna być złożona do depozytu sądowego. Pozwany z naruszeniem obowiązku określonego w art. 1027 § 1 k.p.c. nie zawiadomił o sporządzeniu planu podziału dłużnika i osób uczestniczących w podziale. Wierzyciele uczestniczący w podziale domagali się wprowadzenia zaniechania doręczenia im planu podziału, niemniej jednak przepis art. 1027 § 1 k.p.c. nie przewiduje możliwości zrzeczenia się doręczenia planu podziału. W konsekwencji omawiane wnioski nie mogły być dla pozwanego wiążące. Poza tym dłużnik nie składał takiego wniosku, w związku z czym na pozwanym komorniku ciążył bezwzględny obowiązek zawiadomienia dłużnika o sporządzeniu planu podziału. Wreszcie pozwany uchybiając przepisowi art. 1028 § 1 k.p.c. przystąpił do wykonania planu podziału mimo, że nie rozpoczął biegu dwutygodniowy termin do wniesienia zarzutów przeciwko planowi podziału, a tym samym plan podziału nie był prawomocny.

Na skutek bezprawnych działań i zaniechań pozwanego T. H. (1) masa upadłości poniosła szkodę polegającą na zmniejszeniu jej aktywów o kwotę 395.789,39 zł.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że częściowe zaspokojenie przez pozwanego T. H. (1) wierzycieli upadłego poza kolejnością określoną w przepisach Prawa upadłościowego i naprawczego nie stanowiło zmniejszenia pasywów masy upadłości, która nie obejmuje długów. Pozwani nie wykazali również, że w przypadku przelania przez pozwanego T. H. (1) kwoty 395.789,39 zł do masy upadłości, kwota ta w postępowaniu upadłościowym zostałaby przeznaczona na zaspokojenie tych samych należności, które zostały zaspokojone przez pozwanego komornika. Przeciwnie z poczynionych ustaleń wynika, że na skutek bezprawnego działania pozwanego doszło do zaspokojenia z majątku

masy upadłości wierzytelności zaliczonych do kategorii IV, które nie zostałyby zaspokojone w toku postępowania upadłościowego.

W ocenie Sądu pierwszej instancji nie zasługiwało na podzielenie stanowisko pozwanego T. H. (1) kwestionujące legitymację syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w B. do zgłoszenia żądania naprawienia szkody. Szkoda została wyrządzona w majątku masy upadłości, a nie poszczególnych wierzycieli. W sprawach dotyczących masy upadłości syndyk, zarządca oraz nadzorca sądowy dokonują czynności na rachunek upadłego, lecz w imieniu własnym (art. 160 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego). Syndyk niezwłocznie obejmuje majątek upadłego, zarządza nim, zabezpiecza go przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zabraniem go przez osoby postronne oraz przystępuje do jego likwidacji (art. 173 Prawa upadłościowego i naprawczego). Syndyk jest obowiązany podejmować działania z należytą starannością, w sposób umożliwiający optymalne wykorzystanie majątku upadłego w celu zaspokojenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu, w szczególności poprzez minimalizację kosztów postępowania (art. 179 Prawa upadłościowego i naprawczego). Przyjęcie wykładni zgodnie z którą uszczuplenie aktywów masy upadłości wyrządza szkodę wierzycielom, którzy zostaliby zaspokojeni z utraconych składników majątku upadłego, prowadziłoby do niemożliwych do zaakceptowania konsekwencji. W przypadku wyrządzenia masie upadłości szkody na skutek kradzieży bądź zniszczenia jej składników, syndyk masy nie mógłby bowiem żądać od sprawcy naprawienia szkody, a jednocześnie do czasu zatwierdzenia listy wierzytelności oraz zlikwidowania wszystkich składników masy upadłości, nie byłoby możliwe rozstrzygnięcie kto ma legitymację do dochodzenia roszczenia o naprawienie szkody.

Sąd Okręgowy wskazał, że jeżeli doszło do wydania wierzycielowi środków pieniężnych wyegzekwowanych w postępowaniu egzekucyjnym po dacie zawieszenia postępowania z mocy prawa na skutek ogłoszenia upadłości, syndyk ma roszczenie o przekazanie tych kwot do masy upadłości na podstawie art. 405 k.c. W ocenie Sądu pierwszej instancji, niewątpliwie może również dochodzić naprawienia szkody wyrządzonej bezprawnym działaniem organu egzekucyjnego (art. 414 k.c.).

Szkoda poniesiona przez masę upadłości jest typowym następstwem bezprawnych zachowań pozwanego T. H. (1). Gdyby pozwany postępował zgodnie z treścią przepisów o skutkach ogłoszenia upadłości dłużnika oraz przepisów o podziale sumy uzyskanej z egzekucji z wierzytelności przysługującej dłużnikowi, nie doszłoby do wydania wierzycielom wyegzekwowanych środków, stanowiących składnik masy upadłości. Wówczas bowiem plan podziału nie mógłby być wykonany przed datą 29 lipca 2013 r., w której pozwany powziął informację o ogłoszeniu upadłości.

Szkoda nie jest natomiast następstwem działań bądź zaniechań syndyka masy upadłości. W dniu ogłoszenia upadłości (24 lipca 2013 r.) główna księgowa dłużnika przesłała pozwanemu drogą elektroniczną skan pisma syndyka zawierającego informację o ogłoszeniu upadłości dłużnika, natomiast oryginał pisma został doręczony pozwanemu w dniu 26 lipca 2013 r. Obie wiadomości dotarły do pozwanego w taki sposób, że mógł zapoznać się z ich treścią. W podjętych przez syndyka działaniach nie można dopatrzeć się braku należytej staranności. Gdyby pozwany T. H. (1) postępował zgodnie z prawem do powstania szkody nie doszłoby, nawet jeśli poczynić hipotetyczne założenie, że pismo syndyka zawierające informację o ogłoszeniu upadłości, powinno zostać doręczone pozwanemu najpóźniej 25 lipca 2013 r.

Bez znaczenia pozostaje również okoliczność, że syndyk zaniechał wniesienia zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji bądź skarg na postanowienia komornika o ustaleniu kosztów egzekucji. Po pierwsze bowiem, jak trafnie podnosi powód, z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości dłużnika wszystkie postępowania egzekucyjne uległy umorzeniu z mocy prawa, co wywołało skutek w postaci uchylecia dokonanych czynności egzekucyjnych (art. 826 k.p.c.), a w konsekwencji bezprzedmiotowość ewentualnych zarzutów przeciwko planowi podziału bądź skarg na czynności komornika. Po drugie, pozwany wykonał plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji przed jego doręczeniem wierzycielom oraz dłużnikowi i rozpoczęciem biegu terminu do wniesienia zarzutów. Jeżeli nawet wniesione przez syndyka zarzuty przeciwko planowi podziału zostałyby rozpoznane i uwzględnione przez sąd, rozstrzygnięcie nie mogłoby zniweczyć skutków wykonania nieprawomocnego planu podziału.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 23 ust. 1 i 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji uwzględnił żądanie pozwu.

O odsetkach ustawowych od zasądzonego roszczenia Sąd pierwszej instancji orzekł stosownie do art. 455 k.c. w związku z art. 481 k.c.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 105 § 2 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli obaj pozwani.

Pozwany Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Belchatowie T. H. (1) zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu

1) błędy w ustaleniach faktycznych:

a) błąd w ustaleniach faktycznych, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu, że działanie pozwanego w sprawach egzekucyjnych ; KM 1289/13, KM 1768/13, (...), KM 1819/13, KM 1820/13, KM 1821/13, KM 1822/13, KM 1837/13, KM 1817/13, KM 1915/13, a który częściowo zaspokoił uczestniczących w egzekucji wierzycieli było bezprawne,

b) błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na uznaniu, że w dniu 24 lipca 2013r, pozwany sporządził plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji z wierzytelności uzyskanej z (...) / W O., w kwocie 423.204,07 zł, oraz że, w dniu 26 lipca 2013 r., wykonał plan podziału,

c) błąd w ustaleniach faktycznych wyrażający się w stwierdzeniu, że przesłanie Komornikowi drogą elektroniczną informacji o ogłoszeniu upadłości, dotarło do adresata w taki sposób że mógł zapoznać się z jej treścią,

d) błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, iż na obecnym etapie postępowania upadłościowego istnieją przesłanki do stwierdzenia, że Syndyk Masy Upadłości oraz upadły ponieśli szkodę w wysokości wskazanej w pozwie,

e) błąd w ustaleniach faktycznych, wyrażający się w stwierdzeniu, że zaspokojenie wierzycieli w toku egzekucji, w w/wym sprawach dokonało się z uszczerbkiem w majątku upadłego;

f) błąd w ustaleniach faktycznych, wyrażający się w przyjęciu, iż okoliczności faktyczne sprawy istotne dla rozstrzygnięcia, były bezsporne, w szczególności te, które dotyczyły bezprawności działania komornika, oraz szkody poniesionej przez syndyka masy upadłości;

2) obrazę prawa procesowego:

a) art. 379 pkt. 5 k.p.c., poprzez pozbawienie pozwanego możliwości obrony swych praw obrazę art. 32 par. 1, art. 45 par. 1 i art. 77 par. 2 Konstytucji RP, poprzez niezagwarantowanie pozwanemu należytego i uczciwego procesu;

b) art. 227 k.p.c., art. 229 k.p.c., poprzez przyjęcie, że twierdzenia podawane przez powoda zostały udowodnione i przyznane przez pozwanego, w szczególności odnoszące się do twierdzeń, wskazujących na bezprawność działania Komornika przy realizacji tytułów wykonawczych w toku egzekucji, oraz na istnienie szkody po stronie powoda,

c) art. 233 k.p.c., poprzez dokonanie analizy i oceny zgromadzonego materiału dowodowego w sposób wybiórczy oraz powierzchowny z pominięciem wszystkich dowodów, którymi Sąd Okręgowy dysponował, w szczególności dotyczy to wszelkiej dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy upadłościowej, które mogą prowadzić do wniosku, iż na obecnym etapie postępowania upadłościowego brak podstaw do przyjęcia istnienia szkody po stronie powoda, oraz

zeznań świadka J. H. (1) - pracownika kancelarii komornika pozwanego, których treść wskazuje na nieprawidłowości doręczenia informacji o ogłoszeniu upadłości dłużnika w postaci elektronicznej,

d) art. 328 § 2 k.p.c., poprzez pominięcie dyspozycji tegoż przepisu, co doprowadziło do zaniechania wskazania dowodów, które nie zostały uznane za wiarygodne oraz do niewskazania przyczyn, dla których pewnym dowodom Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, odnosi się to w szczególności do zeznań świadka J. H. (1) oraz wyciągu z rachunku bankowego Komornika, obrazującego, że przelew środków pieniężnych, uzyskanych z egzekucji, na konto wierzycieli nastąpił w dacie, w której Komornik nie posiadał wiedzy o ogłoszonej upadłości a nadto zeznań pozwanego, który wskazywał na zawinione zachowanie dłużnika przed ogłoszeniem upadłości, polegające na nie poinformowaniu komornika o pogarszającej się sytuacji finansowej przedsiębiorstwa,

e) art. 299 k.p.c. i art. 302 § 1 k.p.c., poprzez ograniczenie przesłuchania stron do zeznań pozwanego, w sytuacji gdy nie było jakichkolwiek przeszkód natury faktycznej czy też prawnej, ażeby przesłuchać również powoda,

f) 224 § 1 k.p.c., poprzez zamknięcie rozprawy w sytuacji, w której sprawa nie została dostatecznie wyjaśniona do jej rozstrzygnięcia;

3) obrazę prawa materialnego:

a) art. 6 k.c., poprzez pogwałcenie zasady w nim wyrażonej, że ciężar udowodnienia faktów, na których oparte jest powództwo spoczywa na powodzie, co w realiach rozpoznawanej sprawy doprowadziło do wydania rozstrzygnięcia uwzględniającego żądanie powoda, które nie zostało udowodnione,

b) art. 361 § 1 i 2 k.p.c., poprzez przyjęcie, że powód w dochodzonej kwocie poniósł szkodę,

c) art. 362 k.c., poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy powód w znacznej części przyczynił się do powstania ewentualnej szkody,

d) art. 23 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 23, poz. 1376 z 2011 r., z późn. zmianami); poprzez przyjęcie, iż zaistniały przesłanki w nim wymienione warunkujące odpowiedzialność odszkodowawczą komornika,

e) art. 354 § 2 k.c., poprzez jego niezastosowanie, gdy tymczasem wierzyciel winien współpracować z dłużnikiem przy wykonywaniu zobowiązania,

f) art. 90 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, poprzez jego nieuwzględnienie, gdy tymczasem syndyk reprezentując majątek upadłego winien realizować nałożone na niego przez ustawodawcę obowiązki, w szczególności informować komornika o ogłoszeniu upadłości dłużnika, niezwłocznie w prawem przewidziany sposób,

g) art. 355 k.p.c., poprzez ich niezastosowanie, gdy tymczasem powód będący profesjonalistą winien nałożone na niego obowiązki Syndyka wykonywać z podwyższoną miarą staranności, przy uwzględnieniu charakteru zawodowego tej działalności, co wyeliminowałoby powstanie ewentualnej szkody po jego stronie;

h) art. 770 k.p.c., poprzez stwierdzenie, że organ egzekucyjny bezprawnie wydał postanowienie o zawieszeniu, a w późniejszym czasie umorzeniu egzekucji - jako działanie bezpodstawne i bezprawne, po ogłoszeniu upadłości, w sytuacji, gdy do obowiązków organu egzekucyjnego, należy zakończenie i rozliczenie egzekucji, bez względu na powód jej zawieszenia lub umorzenia. Ustawa prawo upadłościowe i naprawcze nie zwalnia organu egzekucyjnego z obowiązku rozliczenia i zakończenia egzekucji;

i) art. 767 k.p.c. poprzez zawarcie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia stwierdzenia - jako merytorycznego uzasadnienia wydanego orzeczenia, że w sprawie KM 1817/13, w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego, Sąd Rejonowy w Belchatowie, postanowieniem z dnia 28 listopada 2013r, w wyniku postępowania skargowego, zmienił wydane przez komornika postanowienie oraz plan podziału, w ten sposób że nakazał pozwanemu

zwrot do masy upadłości kwoty 27.458,14 zł. Materiał powyższy uzasadniający zaskarżone orzeczenie, nie ma w ocenie komornika żadnego związku z przedmiotową sprawą nie powinien stanowić treści uzasadnienia skarżonego orzeczenia, ponieważ postępowanie skargowe dotyczyło opłat egzekucyjnych, wynikających z art. 49. ust. 2 ustawy o komornikach i egzekucji, w związku z czynnościami podjętymi przed ogłoszeniem upadłości dłużnika, oraz zweryfikowaną przez Sąd, interpretacją, poczynioną przez Komornika dotyczącą w/w regulacji w powołanej powyżej sprawie egzekucyjnej. Fakt natomiast zarządzenia przekazania w/w kwoty do Syndyka, wynikał wyłącznie z tego, że orzeczenie skargowe zostało wydane w dniu 28 listopada 2013 r., a więc po doręczeniu postanowienia o upadłości dłużnika oraz posiadanej wiedzy przez Sąd skargowy o tym fakcie. Powyższe przesądza o tym, że dla uzasadnienia zaskarżonego wyroku, fakt rozpatrywania skargi przez Sąd Rejonowy w Bełchatowie oraz jej merytoryczne uzasadnienie, nie powinien mieć żadnego znaczenia dla wydanego przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim rozstrzygnięcia.

W następstwie powyższych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje.

Pozwany Skarb Państwa zaskarżył powyższy wyrok również w całości, zarzucając mu naruszenie:

1) przepisów prawa materialnego, w postaci:

a) art. 361 § 1 i 2 k.c. poprzez nieuwzględnienie przy ustaleniu wielkości szkody, korzyści wynikających ze zdarzenia wyrządzającego szkodę,

b) naruszenie 362 k.c. poprzez jego niezastosowanie,

2) przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, w postaci:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, co skutkowało sprzecznością istotnych ustaleń sądu ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

W następstwie powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez: oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej na podstawie art. 11 u. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.) za wszystkie instancje według norm przepisanych, ewentualnie w razie nieuwzględnienia powyższych wniosków - o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji wraz z rozstrzygnięciem w przedmiocie kosztów postępowania.

W oparciu o dowody z dokumentów zebrane w postępowaniu apelacyjnym, Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił, co następuje:

Wierzyciele - (...) J. Ł., M. Ł., M. (...) Spółka jawna w R., Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Ł., (...) S. A. w S. oraz T. J. i M. M. (2) wspólnicy spółki cywilnej (...) w D. w toku postępowania upadłościowego zgłosili pozostałą niezaspokojoną część wierzytelności objętych tytułami wykonawczymi, egzekwowanymi uprzednio w toku egzekucji prowadzonych przez pozwanego T. H. (1), do masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w B.. W zgłoszeniach wierzytelności wskazali, że wierzytelności podlegają zaliczeniu do kategorii IV zaspokojenia i żadna z nich nie korzysta z zabezpieczenia na majątku dłużnika (zgłoszenia wierzytelności k 710 – 715, k 732 – 744, 857 – 859, 872 – 873).

Wierzytelności te zostały uznane przez syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w B. i umieszczone w projekcie listy wierzytelności z zaliczeniem do IV kategorii zaspokojenia (projekt

listy wierzytelności k 204 – 224). Lista wierzytelności nie jest jeszcze prawomocna z uwagi na wniesione sprzeciwy 3 wierzycieli, których wierzytelności zaliczone zostały do IV kategorii zaspokojenia i wynoszą łącznie 4.387.438,81 zł.

Należy zakładać, że w wyniku likwidacji całej masy upadłości pokryte zostaną koszty postępowania upadłościowego oraz wierzytelności zaliczonego do kategorii II zaspokojenia, a także częściowo wierzytelności zaliczone do kategorii III. Wierzytelności zaliczone do kategorii IV zostaną zaspokojone tylko w takim zakresie, w jakim są zabezpieczone rzeczowo na składnikach masy upadłości (pismo sędziego komisarza k 903).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje pozwanych nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności rozważenia wymagają jako dalej idące zarzuty apelacji pozwanego Komornika sądowego – T. H. (1), bowiem skarżący kwestionuje podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, a przede wszystkim podnosi zarzut nieważności postępowania, którego zasadność usuwałaby potrzebę dalszych szczegółowych rozważań w przedmiocie wskazanych w obu apelacjach uchybień Sądu pierwszej instancji.

Pozwany T. H. (1) zarzucił Sądowi Okręgowemu obrazę przepisu art. 379 pkt. 5 k.p.c. poprzez pozbawienie możliwości obrony swych praw oraz obrazę art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP poprzez niezagwarantowanie pozwanemu należytego i uczciwego procesu. Nieważność postępowania apelujący zdaje się wywodzić z uchybienia przepisowi art. 235 k.p.c., którego upatruje w oparciu ustaleń faktycznych na dowodzie w postaci opinii tymczasowego nadzorca sądowego, co prowadziło do pogwałcenia zasady bezpośredniości i równości stron, bowiem jedynie powód „...ma dostęp do akt i dokumentów oraz innych dowodów zebranych w postępowaniu upadłościowym”. Na stronie 8 apelacji (k 673 akt) pozwany wskazuje ponadto, że na skutek „zniweczenia” zasady bezpośredniości został on pozbawiony uprawnień, jakie wynikają z art. 210 § 1 i 3 k.p.c. Zarzuca Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez zaniechanie zawieszenia postępowania do czasu zakończenia postępowania upadłościowego wobec Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B..

Z całą mocą należy podkreślić, że wskazane uchybienia procesowe, nawet gdyby hipotetycznie założyć, że istotnie miały miejsce, z pewnością nie mogą świadczyć o zaistnieniu przesłanki nieważności postępowania zdefiniowanej w art. 379 pkt. 5 k.p.c. W świetle wypracowanej w judykaturze i piśmiennictwie wykładni powołanego przepisu, nieważność postępowania występuje wówczas, gdy strona, wbrew swej woli zostaje faktycznie pozbawiona możliwości działania, w postępowaniu lub jego istotnej części, jeżeli skutki tego uchybienia nie mogły być usunięte w dalszym toku procesu przed wydaniem w danej instancji merytorycznego orzeczenia. Chodzi zatem o sytuację, w których strona nie mogła - wbrew swej woli - brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części (tak SN w wyroku z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie II PK 189/14, LEX nr 1764808, w postanowieniu z dnia 19 czerwca 2015 r. w sprawie IV CSK 101/15, LEX nr 1770891 w postanowieniu z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie II CKN 399/01, LEX nr 196607). Tego rodzaju sytuacja z pewnością nie wystąpiła w rozpatrywanej sprawie. W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji pozwany T. H. (1) składał pisma procesowe, prezentował osobiście swoje stanowisko procesowe i złożył zeznania w charakterze strony na rozprawie poprzedzającej wydanie zaskarżonego wyroku. Tym samym postępowanie odbywało się przy udziale skarżącego, w sposób, który umożliwiał mu zaprezentowanie swoich racji. Aktywne uczestnictwo strony w procesie samo w sobie wyklucza możliwość uznania, iż została zrealizowana przesłanka nieważności z art. 379 pkt 5 k.p.c. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie II CSK 593/07 (LEX nr 494150), nie może być mowy o nieważności postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obrony swych praw, jeśli mimo naruszenia przez sąd przepisów procesowych strona podjęła czynności w procesie.

Co więcej, w realiach sporu nie doszło do uchybienia żadnemu ze wskazanych w apelacji przepisów prawa procesowego, które skarżący wiąże z naruszeniem jego prawa do obrony. Jest to o tyle istotne, że przy ocenie, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania, trzeba najpierw rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, a dopiero następnie zbadać, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu. Dopiero kumulatywne spełnienie tych warunków pozwala przyjąć, że strona została pozbawiona możliwości działania.

I tak, w sposób oczywisty w toku postępowania nie doszło do naruszenia zasady bezpośredniości, której wyrazem jest przepis art. 235 k.p.c. O jego naruszeniu można mówić, gdy Sąd meriti zastępuje wymagane przez prawo własne, samodzielne ustalenia, ustaleniami poczynionymi w innej sprawie pozostającej w związku faktycznym i jurydycznym z rozpoznawanym sporem. Z pewnością taka sytuacja nie występuje w rozpatrywanej sprawie. Sąd pierwszej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe z zachowaniem zasady wyrażonej w art. 235 § 1 k.p.c. i samodzielnie, w wyczerpujący sposób zakreślił podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. O naruszeniu zasady bezpośredniości z pewnością nie świadczy oparcie części ustaleń na złożonym do akt sprawy dowodzie w postaci opinii tymczasowego nadzorca sądowego, sporządzonej w ramach postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B.. Analizowany przepis nie stoi bowiem na przeszkodzie zaliczeniu w poczet materiału dowodowego sprawy dowodów zgromadzonych w innej sprawie, o ile strony mają możliwość ustosunkowania się do ich treści i zgłoszenia stosownych wniosków. Te wymogi zostały zachowane w przypadku opinii tymczasowego nadzorca sądowego sporządzonej w toku postępowania w sprawie sygn. akt V GU 17/13 Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim. Odpis tego dokumentu został załączony do pisma pełnomocnika powoda z dnia 5 marca 2015 r. i doręczony pozwanemu T. H. (1) w dniu 13 marca 2015 r. (dowody doręczenia k 597, 626 akt). Przed wydaniem zaskarżonego wyroku pozwany miał zatem pełną możliwość ustosunkowania się do wskazanego dowodu i zgłoszenia stosownych wniosków, czego jednak do dnia zamknięcia przewodu sądowego w dniu 19 maja 2015 r. nie uczynił. Z kolei dokonana przez Sąd Okręgowy ocena mocy dowodowej i wiarygodności kwestionowanej w apelacji opinii tymczasowego nadzorca sądowego pozostaje całkowicie poza dyspozycją przepisu art. 235 k.p.c. i zasadą bezpośredniości.

Uzupełniająco wypada zaznaczyć, iż Sąd pierwszej instancji nie czynił żadnych ustaleń faktycznych w oparciu o dowody pochodzące z postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości czy z postępowania upadłościowego Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B., które z zachowaniem reguł procesowych nie zostały przeprowadzone w toku niniejszego procesu. Tym samym niezrozumiałe pozostają wywoływanie apelacji, które naruszenia zasady bezpośredniości i równości stron upatrują w fakcie dostępu powoda do innych, nieokreślonych dokumentów i dowodów zebranych w postępowaniu upadłościowym, skoro ani strona powodowa, ani Sąd Okręgowy z nich nie skorzystał.

Nie można podzielić również zarzutów skarżącego dotyczących naruszenia przez Sąd Okręgowy dyspozycji art. 210 § 1 i 3 k.p.c. W powołanym przepisie unormowano przebieg rozprawy i zastrzeżono określone powinności dla stron postępowania, przy czym w istocie są to ciężary procesowe, co oznacza, że strona może je wypełnić, lecz nie można jej do tego zmusić. Jednak, gdy strona nie wypełnia spoczywających na niej powinności, musi liczyć się z prawnymi konsekwencjami, ponieważ ustawa pozwala sądowi uznać za przyznane fakty, co do których nie wypowiedziała się strona przeciwna, a mogła to uczynić (por. H. Dolecki komentarz do art. 230, Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, tom I, wydanie 2011, Wolters Kluwer Polska). To strona musi pilnować dopełnienia obowiązków procesowych, spoczywających na niej. Jeżeli ich nie wypełni, ponosi skutki prawne swych zaniedbań. Ryzyko braku aktywności, w tym w zgłaszaniu wniosków dowodowych, spoczywa wyłącznie na stronach. Przy czym jak wynika z akt sprawy, powód miał możliwość zaprezentowania swojego stanowiska, przedstawienia dowodów na jego poparcie oraz ustosunkowania się do twierdzeń strony przeciwnej. Trudno uznać, biorąc pod uwagę treść analizowanego art. 210 k.p.c. i obowiązki Przewodniczącego, jakie wiążą się z prowadzeniem sprawy, że doszło do naruszenia powyższej normy, a już tym bardziej w taki sposób, który pozbawiłby apelującego możliwości obrony jego praw. Zarzut ten nie doczekał się zresztą rozwinięcia w uzasadnieniu apelacji.

Wbrew sugestiom apelującego, w okolicznościach sporu brak było również podstaw do zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. Zależność prejudycjalna postępowania cywilnego od wyniku innego postępowania cywilnego występuje wtedy, gdy kwestia będąca lub mająca być przedmiotem innego postępowania (prejudycjalnego) stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu cywilnym. Charakter relacji zachodzącej pomiędzy zagadnieniem prejudycjalnym oraz przedmiotem postępowania cywilnego jest taki, że bez uprzedniego rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnej niemożliwe jest rozstrzygnięcie sprawy w toczącym się postępowaniu. Tego rodzaju zależność z pewnością nie występuje między niniejszym postępowaniem, a postępowaniem upadłościowym wobec dłużnika - Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B.. Wzajemne powiązania obu postępowań kształtują zgola

odmiennie – co do zasady to postępowanie upadłościowe nie może zostać prawomocnie zakończone, o ile nadal istnieje majątek masy upadłości (wierzytelność wchodząca do masy upadłości), który nie uległ likwidacji. Innymi słowy, to wynik rozpatrywanej sprawy determinować będzie dalszy tok czynności syndyka w postępowaniu upadłościowym.

Sąd Apelacyjny nie podziela ponadto oceny apelującego o naruszeniu prawa do należytego i uczciwego procesu, którą pozwany opiera na rzekomym naruszeniu przepisów art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP. Skarżący nie precyzuje, w czym upatruje naruszenia przez Sąd pierwszej instancji zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, czy też art. 77 ust. 2 ustawy zasadniczej, skoro bez przeszkód poszukuje ochrony swych praw w toku kontroli instancyjnej. Nie sposób również uznać, że Sąd Okręgowy z naruszeniem art. 45 ust. 1 Konstytucji RP uchylił się od rozpoznania sprawy. W toku postępowania nie została naruszona zasada jawności postępowania, nie doszło do opieszałości w rozpoznaniu sprawy, pozwany nie podnosił także w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji i nie wskazuje aktualnie żadnych zarzutów dotyczących przymiotu niezawisłości, niezależności i bezstronności Sądu. Z pewnością o uchybieniu wskazanej normie konstytucyjnej nie świadczy sam negatywny dla skarżącego wynik postępowania, który apelujący odczytuje jako „niesprawiedliwy” (podobnie SN w wyroku z dnia 16 września 2009 r. w sprawie I PK 59/09, LEX nr 550994).

W konsekwencji w okolicznościach sporu nie sposób podzielić tych zarzutów apelacji pozwanego T. H. (1), które zmierzały do zanegowania procesu przed Sądem pierwszej instancji i wykazania takich jego wadliwości, które prowadziły do nieważności postępowania.

Chybione pozostają także dalsze zarzuty naruszenia norm prawa procesowego podniesione w apelacji pozwanego Komornika Sądowego T. H. (1). Ich analizę wypada rozpocząć od wykazania bezzasadności zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. W świetle ugruntowanych poglądów orzecznictwa i piśmiennictwa, uzasadnienie wyroku wyjaśnia przyczyny, dla jakich orzeczenie zostało wydane, jest sporządzane już po wydaniu wyroku, a zatem wynik sprawy z reguły nie zależy od tego, jak napisane zostało uzasadnienie i czy zawiera ono wszystkie wymagane elementy. Z tych przyczyn zarzut naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu całkowicie uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (tak SN w wyroku z dnia 2 marca 2011 r. w sprawie II PK 202/10, LEX nr 817516; w wyroku z dnia 7 stycznia 2010 r. w sprawie II UK 148/09, LEX nr 577847; podobnie SA w Poznaniu w wyroku z dnia 27 października 2010 r. w sprawie I ACa 733/10, LEX nr 756715). W rozpatrywanej sprawie analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, iż zawiera ono wszystkie elementy konstrukcyjne wymagane przez art. 328 § 2 k.p.c. i w pełni umożliwia odtworzenie sposobu wnioskowania oraz procesu stosowania prawa materialnego przez Sąd pierwszej instancji. Przedstawione w apelacji motywy analizowanego zarzutu wskazują raczej, iż za jego pomocą skarżący zmierza do zakwestionowania oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy, co jednak pozostaje poza zakresem regulacji art. 328 § 2 k.p.c. Jedynie na marginesie wypada zaznaczyć, że dowód z zeznań świadka J. H. (2) dotyczący obiegu korespondencji w kancelarii komorniczej, a także zeznania samego pozwanego co do jego wiedzy o ogłoszeniu upadłości dłużnika i zachowania reprezentantów Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B. przed ogłoszeniem upadłości, dotyczą okoliczności faktycznych irrelevantnych prawnie przy ocenie przesłanki bezprawności na gruncie art. 23 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Dodatkowo skarżący zdaje się w ogóle nie dostrzegać, iż Sąd Okręgowy ocenę bezprawności zachowania pozwanego opiera nie tylko na naruszeniu dyspozycji art. 146 ust. 1 i 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, ale także przepisów art. 1033 § 1 k.p.c., art. 1027 § 1 k.p.c., art. 1028 § 1 k.p.c., których przesłanki pozostają całkowicie niezależne od ogłoszenia upadłości dłużnika.

Chybiony pozostaje kolejny zarzut naruszenia przepisów art. 227 k.p.c. i art. 229 k.p.c. Przede wszystkim jego uzasadnienie nie przystaje do treści powołanych przepisów. W ślad za trafnym stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 7 maja 2014 roku w sprawie II CSK 481/13 (LEX nr 1483576) wypada wskazać, że art. 227 k.p.c. nie przewiduje ani nie określa uprawnień sądu związanych z rozpoznawaniem sporu, lecz wyznacza granice, w jakich podawane fakty mogą być przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym. Na jego podstawie sąd dokonuje selekcji zgłaszanych dowodów z punktu widzenia oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć. Zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane

zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie, co mogło mieć wpływ na jej wynik, a jego pośrednie naruszenie może polegać na odmowie przeprowadzenia przez sąd dowodu z uwagi na powołanie go do udowodnienia okoliczności niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sytuacji, kiedy ocena ta była błędna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2008 r., sygn. akt II PK 47/08, LEX nr 500202; z dnia 11 maja 2005 r., sygn. akt III CK 548/04, LEX nr 151666, postanowienie z dnia 23 stycznia 2001 r., sygn. akt IV CKN 970/00, LEX nr 52753.). Wobec powyższego, art. 227 k.p.c. nie może być podstawą skutecznego zarzutu dotyczącego uznania przez Sąd pierwszej instancji określonych okoliczności za udowodnione. W rozpatrywanej sprawie nie doszło także do uchybienia normie art. 229 k.p.c. Uważna lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozostawia żadnych wątpliwości co do tego, iż w przeważającej części Sąd pierwszej instancji oparł ustalenia faktyczne na przeprowadzonych w sprawie dowodach. Za niesporne, a zatem za ustalone bez odwołania do domniemania z art. 229 k.p.c., Sąd Okręgowy przyjął jedynie okoliczności dotyczące prowadzenia przez pozwanego T. H. (1) egzekucji przeciwko Przedsiębiorstwu (...) S.A. z siedzibą w B. (strona 3 i 4 uzasadnienia) oraz fakt przekazania przez pozwanego do masy upadłości kwoty 27.458,14 zł (strona 7 uzasadnienia). Obie okoliczności faktyczne wynikają przy tym także z dowodów przeprowadzonych w sprawie, a pozwany powoływał się na nie wprost w swoich pismach procesowych. Nie sposób zatem zarzucić Sądowi pierwszej instancji, że bezzasadnie uznał wskazane fakty za te, co do których nie ma między stronami sporu. Istotnie, w dalszych rozważaniach na stronie 10 uzasadnienia Sąd Okręgowy podniósł, że ustalona podstawa faktyczna rozstrzygnięcia nie była sporna, jednakże sformułowanie powyższe odzwierciedla jedynie okoliczność, iż ustalenia oparte zostały o dokumenty, których żadna ze stron nie kwestionowała.

Natomiast poza zakresem działania obu wskazanych przepisów prawa procesowego tj. art. 227 k.p.c. i art. 229 k.p.c., a także poza sferą dowodzenia leży ocena zachowania pozwanego Komornika sądowego w zakresie jego bezprawności. Bezprawność jako przesłanka odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 23 ust. 1 i 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji jest elementem normy prawa materialnego i podlega ocenie na etapie stosowania prawa. Analogiczny charakter ma kolejny warunek odpowiedzialności pozwanych w postaci szkody. Z całą mocą należy podkreślić, że żadnej z tych przesłanek Sąd Okręgowy nie uznał za „przyznaną” przez pozwanych, a zarzuty apelacji w tej materii wydają się wynikać wyłącznie z niewłaściwej interpretacji argumentów przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Zamierzonych skutków procesowych nie może wywołać kolejny zarzut apelacji pozwanego Komornika sądowego dotyczący rzekomego naruszenia art. 299 k.p.c. i art. 302 § 1 k.p.c. Przede wszystkim pozwany, obecny na rozprawie w dniu 19 maja 2015 r., nie zgłosił zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. co do ograniczenia dowodu z przesłuchania stron jedynie do zeznań T. H. (1) i nie wnioskował o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania syndyka masy upadłości. W świetle przepisu art. 162 k.p.c. brak stosownej sygnalizacji analizowanego uchybienia, wyklucza możliwość powoływania się na nie w toku postępowania apelacyjnego. Co jednak istotniejsze, formułując tego rodzaju zarzut pozwany nie podejmuje nawet próby wykazania, jakie istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności należało wykazać w drodze dowodu z zeznań powoda i jak zaniechanie w tym przedmiocie przełożyło się na wynik sporu.

Analogiczne uwagi należy poczynić przy ocenie zarzutu naruszenia przepisu art. 224 § 1 k.p.c. Rozprawa w postępowaniu przed Sądem Okręgowym została zamknięta po przeprowadzeniu zawnioskowanych dowodów i udzieleniu głosu stronom. Aktualna redakcja powołanego przepisu nie daje podstaw do formułowania zarzutu niewyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Przepis art. 224 § 1 k.p.c. w obecnym brzmieniu nie zawiera bowiem wymogu, by zamknięcie rozprawy było poprzedzane dokonaniem przez Sąd oceny, czy sprawa została dostatecznie wyjaśniona.

W apelacji pozwanego T. H. (1) przywołany został również zarzut obrazy przepisu art. 233 k.p.c. Jego redakcja sprawia jednak, że w zasadzie nie poddaje się on kontroli instancyjnej. Z przebiegu postępowania nie wynika, by Sąd Okręgowy dysponował dowodami w postaci „wszelkiej dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy upadłościowej”, a nawet by którakolwiek ze stron wnioskowała o przeprowadzenie dowodu z tych dokumentów. Bezspornie ocenie zgodnie z regułami wyrażonymi w przepisie art. 233 k.p.c. podlegają jedynie te dowody, które zostały w sprawie przeprowadzone. Innymi słowy, Sąd pierwszej instancji nie mógł w sposób „...wybiórczy i powierzchowny” ocenić tych

dowodów, których nie przeprowadził. Ewentualne zaniechanie inicjatywy dowodowej Sądu z urzędu leży zaś poza zakresem stosowania przepisu art. 233 k.p.c.

Jak już była o tym mowa, w świetle przesłanek odpowiedzialności obu pozwanych zakreślonych w przepisie art. 23 ust. 1 i 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, trafna pozostaje ocena Sądu Okręgowego o braku mocy dowodowej dowodu z zeznań świadka J. H. (2). Relacja świadka i wynikające z niej okoliczności akcentowane w apelacji pozwanego byłyby istotne dla rozstrzygnięcia, gdyby odpowiedzialność odszkodowawcza pozwanych oparta była na zasadzie winy. Obieg elektronicznej korespondencji w Kancelarii komorniczej pozwanego nie może także przesądzać o przesłankach art. 362 k.c., o czym w dalszej części rozważań.

Zarzuty naruszenia norm prawa procesowego tj. art. 770 k.p.c. i art. 767 k.p.c. pozwany T. H. (1) przywołał także w ramach argumentacji dotyczącej obrazu przepisów prawa materialnego. Są one całkowicie nietrafne choćby z tej tylko przyczyny, że żaden z powołanych przepisów nie był podstawą procedowania w rozpatrywanej sprawie. Ponownie także argumenty przedstawione przez apelującego nie przystają ani do treści wskazanych norm, ani do tych merytorycznych rozważań Sądu pierwszej instancji, które skarżący stara się za ich pomocą podważyć. Wbrew wywodom przedstawionym na poparcie zarzutu naruszenia przepisu art. 770 k.p.c., Sąd pierwszej instancji nigdy nie wywodził bezprawności działania pozwanego Komornika sądowego z faktu wydania postanowień o zawieszeniu, a następnie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Bezprawności działania apelującego nie upatrywał w rozliczeniu egzekucji, a w zatrzymaniu przez organ egzekucyjny po ogłoszeniu upadłości dłużnika i w ramach wykonania nieprawomocnego planu podziału części wyegzekwowanych kwot na poczet opłat i kosztów egzekucyjnych. Wadliwość tego rodzaju działań, wbrew tezom skarżącego, potwierdza przebieg postępowania przed Sądem Rejonowym w Bełchatowie w sprawie sygn. I Co 1251/13, do którego odwołuje się w ramach zarzutu naruszenia art. 767 k.p.c. Wynik postępowania w sprawie sygn. I Co 1251/13 ma przy tym dla rozstrzygnięcia sporu i takie znaczenie, że w wykonaniu postanowienia Sądu Rejonowego w Bełchatowie pozwany zwrócił kwotę 27.458.14 zł do masy upadłości, zmniejszając tym samym wysokość szkody.

Jako samodzielny zarzut pozwany T. H. (1) podnosił ponadto twierdzenie o błędach w ustaleniach faktycznych, nie wskazując jednak żadnych norm prawa procesowego, których naruszenie prowadziło do owych nieprawidłowości. Tymczasem samo stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości, nie jest wystarczające. Błąd w ustaleniach faktycznych następuje, gdy zachodzi dysharmonia pomiędzy materiałem zgromadzonym w sprawie a konkluzją, do której dochodzi sąd na skutek przeinaczenia dowodu, obejmuje też wszelkie wypadki wadliwości wynikających z naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Z pewnością tego rodzaju uchybień pozwany nie wykazał. Część twierdzeń przedstawionych przez apelującego jest przy tym całkowicie niezrozumiała. Irracjonalna pozostaje teza o błędzie w ustaleniach faktycznych dotyczących sporządzenia w dniu 24 lipca 2013 r. planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji i wykonania tego planu przez pozwanego w dniu 26 lipca 2013 r. Ustalenia w tej materii opierają się przecież na dowodach z dokumentów pochodzących od samego T. H. (1), a skarżący wprost powołuje się na te okoliczności. Podobnie niezrozumiałe pozostaje twierdzenie o błędzie, który miałby polegać na uznaniu okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia za bezsporne. W dotychczasowych rozważaniach poświęconych rzekomemu uchybieniu normie art. 229 k.p.c. Sąd Apelacyjny wskazywał już na całkowitą bezzasadność tego rodzaju twierdzeń. Ponownie wypada przy tym przypomnieć, że bezprawność i szkoda stanowią przesłanki zastosowania prawa materialnego, są oceniane na etapie stosowania prawa i w żadnym razie nie zostały przyjęte przez Sąd Okręgowy za „bezzporne”, w rozumieniu „przyznane” przez pozwanych. W kategorii błędu w ustaleniach faktycznych nie mieści się także prawna ocena skuteczności zawiadomienia dokonanego przez syndyka masy upadłości drogą elektroniczną w dniu 24 lipca 2013 r. oraz istnienia i rozmiaru szkody masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B.. Dodatkowo wypada zaznaczyć, że przedmiotem postępowania nigdy nie była szkoda w majątku upadłego, tym samym Sąd pierwszej instancji ani nie prowadził w tym przedmiocie postępowania dowodowego, ani też nie czynił żadnych ustaleń. W świetle argumentów przywołanych przez apelującego wydaje się, że pozwany T. H. (1) całkowicie błędnie utożsamia masę upadłości z majątkiem upadłego, choć jurystycznie są to różne pojęcia, czemu w pogłębionych rozważaniach dał wyraz Sąd pierwszej instancji.

Niezasadne pozostają także zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego podniesione przez apelującego T. H. (1).

Zamierzonego skutku procesowego nie mógł odnieść zarzut naruszenia przepisu art. 6 k.c. Uwadze skarżącego umyka, że adresatem normy zawartej w art. 6 k.c. są strony postępowania, a nie sąd. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, przepis art. 6 k.c. rozstrzyga o ciężarze dowodu w sensie materialnoprawnym i wskazuje, kogo obciążają skutki niewypelnienia obowiązku udowodnienia istnienia prawa. Do jego naruszenia dochodzi wtedy, gdy sąd orzekający przypisuje obowiązek dowodowy innej stronie, niż ta, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne. Natomiast poza dyspozycją tego przepisu pozostaje ocena, czy strona, na której spoczywa obowiązek dowodowy w należyty sposób się z niego wywiązała. Tego rodzaju uchybienia mogą być zwalczane wyłącznie za pomocą zarzutów naruszenia prawa procesowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 listopada 2014 roku, sygn. akt I ACa 735/14, LEX nr 1623927). Z pewnością nie świadczy o naruszeniu powyższej normy odmienna od oczekiwanej przez skarżącego ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, czy ostateczny wniosek Sądu pierwszej instancji, że powód wykazał przesłanki odpowiedzialności deliktowej strony pozwanej zastrzeżone w art. 23 ust. 1 i 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Nietrafna pozostaje także próba zakwestionowania zaskarżonego wyroku poprzez odwołanie do dyspozycji przepisu art. 90 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze. Powołany przepis (aktualnie już nieobowiązujący) normował materię dotyczącą umów najmu i dzierżawy w toku upadłości z opcją układu, a zatem nie przystaje do uzasadnienia zarzutu i nie znajdował w sprawie absolutnie żadnego zastosowania.

Za pomocą zarzutu naruszenia przepisu 23 § 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji pozwanemu Komornikowi sądowemu – T. H. (1) nie udało się podważyć podstawowej przesłanki swojej odpowiedzialności w postaci bezprawności działania. Argumentacja pozwanego koncentruje się przy tym wyłącznie wokół kwestii braku wiedzy pozwanego o ogłoszeniu upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B.. Tymczasem okoliczność ta miałaby znaczenie jedynie przy analizie subiektywnych elementów winy, pozostaje zaś całkowicie bezprzedmiotowa przy ocenie bezprawności zachowania pozwanego. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 lutego 2010 r. w sprawie V CSK 279/09 (LEX nr 578166), odpowiedzialność odszkodowawcza komornika przewidziana w art. 23 ust. 1 powołanej ustawy jest odpowiedzialnością deliktową za działanie niezgodne z prawem, bez względu na zawinienie komornika. Przez działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem należy rozumieć niezgodność z normami prawa w rozumieniu art. 87 Konstytucji RP, tj. z Konstytucją RP, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi oraz rozporządzeniami, a także niezgodność z prawem Unii Europejskiej. W wyroku z dnia 23 września 2003 r. w sprawie sygn. K. 20/2002, (OTK ZU 2003, nr 7, poz. 76), Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że niezgodność z prawem należy ujmować obiektywnie, jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej.

Zgodnie z przepisem art. 146 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu obowiązującym w dacie ogłoszenia upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B., postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, wszczęte przed ogłoszeniem upadłości, ulegało zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to podlegało umorzeniu z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Z cytowanej normy wynika bezwzględny zakaz dokonywania czynności egzekucyjnych po ogłoszeniu upadłości dłużnika. W piśmiennictwie wskazuje się, że skutki zawieszenia oceniać należy według art. 179 § 2 i 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. „a zatem w okresie zawieszenia organ egzekucyjny nie podejmuje żadnych czynności za wyjątkiem tych, które mają na celu podjęcie postępowania (tak St. Gurgul – Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Wydawnictwo C.H. Beck W-wa 2010 s. 517; podobnie A. Jakubecki - A. Jakubecki. F. Zedler – Prawo upadłościowe i naprawcze, Zakamycze 2003, s. 381). Należy przy tym pamiętać, że w świetle przepisu art. 52 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze o powstaniu skutków upadłości decyduje początek dnia, w którym ogłoszono upadłość (podobnie na gruncie dawnego prawa upadłościowego SN w wyroku z dnia 18 czerwca 2004 r. w sprawie II CK 364/03).

Z kolei art. 146 ust 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze stanowi, że sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy upadłości po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Na mocy powyższego przekazaniu do masy upadłości podlegają sumy, które zostały już wyegzekwowane przed zawieszeniem postępowania egzekucyjnego, ale nie zostały jeszcze wydane wierzycielom. W okresie między ogłoszeniem upadłości a uprawomocnieniem się postanowienia w tym przedmiocie sumy uzyskane przed ogłoszeniem upadłości powinny być przechowywane na rachunku depozytowym sądu, zgodnie z art. 808 k.p.c. (tak S. G. w cytowanym wyżej komentarzu s. 518).

W świetle uzupełniających ustaleń Sądu Apelacyjnego, na obecnym etapie postępowania nie może budzić żadnych wątpliwości, iż wierzycielności (...) Sp.j. J. Ł., M. Ł., M. Ł. -M. w R., Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Ł., (...) S.A. w S. oraz T. J. i M. M. (2) wspólników spółki cywilnej (...) w D. podlegały zgłoszeniu do masy upadłości. Bez względu zatem na wiedzę pozwanego T. H. (1) o ogłoszeniu upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B., jego zachowanie polegające na sporządzeniu i wykonaniu planu podziału poprzez wypłatę wierzycielom sum uprzednio wyegzekwowanych po ogłoszeniu upadłości dłużnika, musi być postrzegane jako obiektywnie niezgodne z normą art. 146 ust. 1 i 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, a zatem bezprawne.

Niezależnie od powyższego, Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje rozważania Sądu pierwszej instancji wskazujące, że pozwany już w dacie ogłoszenia upadłości miał realną możliwość zapoznania się z wiadomością przesłaną drogą elektroniczną przez stronę powodową. Wiadomość ta została przesłana na oficjalny adres e-mail, który pozwany Komornik sądowy jako organ egzekucyjny wskazuje we wszystkich pochodzących od niego dokumentach urzędowych. Nie budzi wątpliwości, że wyłącznie pozwany odpowiedzialny jest za organizację pracy własnej kancelarii, w tym za obieg korespondencji elektronicznej. Wbrew sugestiom pozwanego Skarbu Państwa, przyjęte przez Sąd Okręgowy domniemanie faktyczne skuteczności takiego zawiadomienia nie jest ograniczone wyłącznie do pism wysyłanych za pośrednictwem operatora pocztowego.

Z całą mocą należy podkreślić, że żaden argument apelacji pozwanego T. H. (1) nie obala tezy Sądu pierwszej instancji o bezprawności zachowania organu egzekucyjnego wywodzonej z oczywistego naruszenia przepisów (...) § 1 k.p.c., art. 1027 § 1 k.p.c., art. 1028 § 1 k.p.c. Przede wszystkim, mimo sugestii pozwanego T. H. (1), w sytuacji gdy suma uzyskana z egzekucji wierzycielności nie wystarcza na zaspokojenie wszystkich wierzycieli, sporządzenie planu podziału nie jest czynnością fakultatywną, pozostawioną uznaniu organu egzekucyjnego. W świetle przepisu art. 1023 § 2 k.p.c. sporządzenie planu podziału stanowi obowiązek komornika, co z kolei obligowało go do złożenia sumy uzyskanej z egzekucji do depozytu sądowego zgodnie z art. 808 k.p.c. i art. 1033 § 1 k.p.c. (tak SN w wyroku z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie I CKN 1563/99, LEX nr 53931; podobnie A. Barańska – Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie egzekucyjne. Komentarz pod red. J. Jankowskiego, Wydawnictwo C.H. Beck, W-wa 2011 s. 1418 – 1419).

Bezsporny brak zawiadomienia dłużnika o sporządzeniu planu podziału przesądza o naruszeniu dyspozycji art. 1027 § 1 k.p.c., a w konsekwencji – w połączeniu z zastosowaniem przez pozwanego nieznanego postępowaniu egzekucyjnemu instytucji zrzeczenia się środka zaskarżenia przez wierzycieli – o uchybieniu normie art. 1028 § 1 k.p.c. poprzez wykonanie nieprawomocnego planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Opisane wadliwości same w sobie przesądzają o przypisaniu pozwanemu Komornikowi sądowemu bezprawności postępowania i co istotne, nie pozostają one w żadnej zależności z brakiem wiedzy organu egzekucyjnego o ogłoszeniu upadłości dłużnika.

Pozostałe argumenty przywołane w ramach zarzutu obrazy przepisu art. 23 § 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji oraz przepisów art. 361 § 1 i 2 k.c. oraz art. 362 k.c. i związane z nim zarzuty uchybienia normie art. 354 § 2 k.c. i art. 355 k.c. (w apelacji zapewne omyłkowo wskazano jednostkę redakcyjną k.p.c.) w istocie pozostają tożsame dla apelacji obu pozwanych i z tej przyczyny rozważone zostaną wspólnie. Obaj pozwani starają się bowiem podważyć stanowisko Sądu pierwszej instancji wskazując na brak przesłanki szkody po stronie powodowej, a nawet na - będący pochodną braku szkody w masie upadłości - brak legitymacji procesowej powoda, uzupełniając wskazując na te elementy zachowania powoda, z których w ich ocenie należy wywieść jego przyczynienie do powstania szkody i miarkować wysokość odszkodowania. Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim podniósł co prawda dodatkowo zarzut naruszenia normy

prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c., ale uzasadnienie tego zarzutu ogranicza się do ogólnikowego twierdzenia o braku wszechstronnego rozważania zebranego w sprawie materiału dowodowego, co skutkowało sprzecznością istotnych ustaleń Sądu ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Tego rodzaju sformułowane, bez wskazania, które dowody i z jakich przyczyn zostały wadliwie ocenione i jakie ustalenia faktyczne skarżący uznaje za sprzeczne z materiałem dowodowym, usuwa analizowany zarzut od kontroli instancyjnej. Rozwinięcia zarzutu próżno także szukać w uzasadnieniu apelacji pozwanego Skarbu Państwa, w którym skarżący podał jedynie, że niesłuszne stanowisko Sądu Okręgowego, iż w działaniu syndyka masy upadłości nie można dopatrzeć się braku należytej staranności, uzasadnia zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Rozważania w kwestii przywołanej wyżej grupy zarzutów wypada poprzedzić przypomnieniem, że przedmiotem pozwu pozostaje roszczenie odszkodowawcze wywodzone z odpowiedzialności deliktowej pozwanych przewidzianej w art. 23 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 790). W przypadku tak zakreślonego żądania nie sposób zasadnie twierdzić, iż powód winien swoje żądanie kierować w stosunku do wierzycieli częściowo zaspokojonych w wyniku bezprawnych działań pozwanego Komornika sądowego, lub też poszukiwać przesłanek egzoneracyjnych w braku wzbogacenia pozwanych. Powód nigdy nie negował tego, że w stosunku do bezprawnie zaspokojonych wierzycieli hipotetycznie przysługuje mu roszczenie oparte na art. 405 k.c. Rzecz jednak w tym, że istnienie tego rodzaju konkurencyjnego roszczenia, w świetle przepisu art. 414 k.c. nie wyłącza odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanych ukształtowanej na gruncie art. 23 ust. 1 i 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Obaj pozwani usiłują przekonać w ramach zarzutów naruszenia art. 361 § 1 i 2 k.c., że na skutek bezprawnych działań organu egzekucyjnego masa upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B. nie poniosła żadnej szkody, względnie, że na obecnym etapie postępowania upadłościowego szkody tej w ogóle nie można ustalić, a wreszcie, że zebrany w sprawie materiał dowodowy jest niewystarczający dla poczynienia w tej materii wiążących ustaleń. Stanowisko to nie zasługuje na aprobatę. Przede wszystkim trafne pozostają pogłębione rozważania Sądu pierwszej instancji definiujące pojęcie „masy upadłości”, jako zespół aktywów upadłego posiadanych przez upadłego w dacie ogłoszenia upadłości oraz nabytych po tym dniu. To trafne stanowisko wyklucza posługiwanie się w dalszych rozważaniach - jako rzekomo tożsamym - pojęciem majątku upadłego, w którego skład wchodzi także pasywa. W rezultacie za pozbawioną jurydycznych walorów należy uznać próbę definiowania szkody masy upadłości metodą dyferencyjną przy zastosowaniu zasady compensatio lucri cum damno, gdzie korzyścią masy upadłości miałyby być zmniejszenie pasywów majątku upadłego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego na tle analogicznego stanu faktycznego wskazuje się, że istota specyficznej szkody masy upadłości polega na tym, iż na skutek bezprawnego działania komornika powód został pozbawiony możliwości zaspokojenia wszystkich wierzycieli w stopniu wynikającym z prawa upadłościowego i naprawczego. W rezultacie szkodę podlegającą naprawieniu stanowi uszczuplenie kwoty dla innych wierzycieli (tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 maja 2007 r. w sprawie II CSK 44/07, LEX nr 287733). Celem postępowania upadłościowego jest bowiem równomierne i zgodne z przepisami prawa upadłościowego i naprawczego zaspokojenie wszystkich, a nie jedynie niektórych wierzycieli upadłego. W tym stanie rzeczy zaspokojenie części wierzycieli i zmniejszenie pasywów upadłego w żadnym razie nie oznacza, że masa upadłości i tym samym pozostali wierzyciele, których interesy pośrednio reprezentuje syndyk masy upadłości, nie doznała szkody. W świetle przepisów art. 1 ust. 1 pkt 1 oraz art. 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze całkowicie nieuprawnione pozostają podejmowane przez apelujących próby przeciwstawienia interesów syndyka masy upadłości działającego w celu ochrony masy upadłości i wierzycieli upadłego, którzy uczestniczą w postępowaniu upadłościowym. Istotą postępowania upadłościowego jest bowiem zastąpienie egzekucji singularnej egzekucją uniwersalną, prowadzoną w interesie wszystkich wierzycieli z zachowaniem zasady optymalizacji, czyli zaspokojenia ich roszczeń w jak najwyższym stopniu. W tej sytuacji wszelkie działania syndyka masy upadłości zmierzające do ochrony masy upadłości przed szkodą są jednocześnie działaniami w interesie wierzycieli.

Niezależnie od specyfiki postępowania upadłościowego wypada także odwołać się do tego nurtu judykatury, który w przypadku szkody wyrządzonej bezprawnymi czynnościami egzekucyjnymi wyklucza możliwość powoływania się sprawcy szkody na to, że dana szkoda nastąpiłaby także wskutek późniejszego zdarzenia, stanowiącego tzw.

przyczynę rezerwową. W orzecznictwie podnosi się, że w takiej sytuacji legalne działanie nie może być uwzględnione jako przyczyna alternatywna szkody, jeżeli bezprawność faktycznego zachowania sprawcy polegała na naruszeniu norm mających zapobiegać takim uszczerbkom, jakiego doznał poszkodowany (vide m.in. uzasadnienie wyroku SN z dnia 10 lutego 2010 r. w sprawie V CSK 272/09, LEX nr 578166 i przywołane tam orzeczenia). Przekładając powyższe rozważania na okoliczności sporu należy zatem przyjąć, że pozwani nie mogą poszukiwać wyłączenia swej odpowiedzialności z powołaniem na to, że celem postępowania upadłościowego jest likwidacja całej masy upadłości i zaspokojenie wszystkich wierzycieli upadłego, a zatem także tych którzy zostali już częściowo zaspokojeni w wyniku bezprawnych działań pozwanego T. H. (1).

W tym stanie rzeczy należy rozważyć, czy istotnie – jak chcą apelujący – ustalenie rozmiaru szkody nie jest możliwe przed likwidacją całego majątku i zakończeniem postępowania upadłościowego. Tezę tą należy stanowczo odrzucić z kilku przyczyn. Po pierwsze, o wadliwości poglądu pozwanych przesądza sama definicja szkody, jako uszczuplenia masy upadłości, w wyniku którego powód zostaje pozbawiony możliwości zaspokojenia wszystkich wierzycieli w stopniu wynikającym z prawa upadłościowego i naprawczego. Truizmem jest twierdzenie, że tego rodzaju równomierne i zgodne z dyspozycją art. 342 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze zaspokojenie jest możliwe jedynie w toku upadłości, a nie po jej zakończeniu. Szkada, do której odwołują się apelujący, byłaby przy tym indywidualną szkodą w majątku poszczególnego wierzyciela, a nie szkodą masy upadłości. Po wtóre, obaj pozwani zdają się nie dostrzegać, iż istnienie dochodzonej pozewem wierzytelności w zasadzie wyklucza możliwość ukończenia upadłości poprzez sporządzenie i wykonanie ostatecznego planu podziału. Wszak skoro dochodzona należność podlegała przekazaniu do masy upadłości, to obowiązkiem powoda jest jej ściągnięcie i dokonanie podziału w trybie art. 335 i nast. prawa upadłościowego i naprawczego. Na koniec wreszcie wypada zauważyć, że pogląd pozwanych pozostaje w oczywistej sprzeczności z dyspozycją art. 173 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, który obliguje syndyka masy upadłości do zarządu majątkiem a tym samym do podejmowania wszelkich działań przeciwdziałających jego uszczupleniu. Z oceną zasadności tego rodzaju aktywności i rozmiaru uszczuplenia syndyk masy upadłości nie może „wstrzymać się” do etapu wykonania końcowego planu podziału funduszy masy.

W realiach sporu ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, uzupełnione na etapie postępowania apelacyjnego, pozwalają także na ustalenie rozmiaru szkody. W tym miejscu wypada zauważyć, że na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji pozwani nie podważali mocy dowodowej zaoferowanych przez powoda dowodów pochodzących z postępowania upadłościowego. Opinia tymczasowego nadzorca sądowego – ustawowego organu, o którym mowa w art. 38 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, z pewnością nie jest opinią biegłego sądowego i nie jest dowodem w rozumieniu art. 278 k.p.c., co jednak nie pozbawia tego dokumentu mocy dowodowej. Pozwani nie podjęli żadnej inicjatywy dowodowej, która zmierzałaby do podważenia wniosków płynących ze wskazanego środka dowodowego, a także z pozostałych dokumentów pochodzących z postępowania upadłościowego. Na etapie postępowania apelacyjnego materiał dowodowy został uzupełniony, a prognozowany stopień zaspokojenia wierzytelności w wyniku likwidacji całej masy upadłości wynika z pisma sędziego komisarza, które w tym zakresie ma moc dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 k.p.c. Aktualny stan postępowania upadłościowego wskazuje, że wierzyciele, których wierzytelności zostały częściowo zaspokojone w wyniku wykonania planu podziału z dnia 24 lipca 2013 r. nie uzyskaliby zaspokojenia w toku postępowania upadłościowego. Mimo braku prawomocności listy wierzytelności Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B., w świetle zgłoszeń wierzytelności (...) Sp.j. J. Ł., M. Ł., M. Ł. -M. w R., Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w Ł., (...) S.A. w S. oraz T. J. i M. M. (2) współników spółki cywilnej (...) w D. oraz załączonych do nich dokumentów zakwalifikowanie spornych wierzytelności do IV kategorii zaspokojenia i brak ich rzeczowego zabezpieczenia na majątku upadłego nie budzą żadnych wątpliwości. Z pisma sędziego komisarza wynika zaś, że stan masy upadłości nie pozwoli na zaspokojenie tego rodzaju wierzytelności.

Tym samym szkoda podlegająca naprawieniu w rozpatrywanej sprawie wyraża się całą kwotą przekazaną wierzycielom i zatrzymaną przez organ egzekucyjny tytułem kosztów egzekucyjnych, pomniejszoną o kwotę 27.458,14 zł przekazaną do masy upadłości w wykonaniu postanowienia Sądu Rejonowego w Bełchatowie w sprawie sygn. I Co 1251/13.

Nie budzi ponadto wątpliwości istnienie adekwatnego związku przyczynowego między bezprawnym działaniem organu egzekucyjnego, a zdefiniowaną wyżej szkodą masy upadłości (art. 361 § 1 k.c.). Szkada ta jest bowiem

normalnym następstwem zachowania pozwanego T. H. (1) naruszającego dyspozycję art. 146 ust. 1 i 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, a także przepisy art. 1033 § 1 k.p.c., art. 1027 § 1 k.p.c., art. 1028 § 1 k.p.c. Gdyby pozwany zastosował się do normatywnego wzorca postępowania wynikającego z powołanych norm, to efektem jego działania byłoby przekazanie do masy upadłości sum wyegzekwowanych przed ogłoszeniem upadłości dłużnika, co z kolei umożliwiłoby zaspokojenie wierzycieli w wyższym stopniu wynikającym z przepisów ustawy prawo upadłościowe i naprawcze.

Na koniec wreszcie, wobec podniesionego w obu apelacjach zarzutu obrazy przepisu art. 362 k.c., należy rozważyć, czy istotnie zachowanie syndyka masy upadłości przyczyniło się do powstania lub zwiększenia rozmiaru szkody. W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż brak jest jakichkolwiek podstaw, by syndykowi masy upadłości przypisywać odpowiedzialność za zachowanie samego dłużnika przed ogłoszeniem upadłości. W żadnym razie syndyk masy upadłości nie jest w tym zakresie następcą prawnym dłużnika, nie ponosi takiej odpowiedzialności także na zasadzie innych regulacji prawnych. Stąd przy ocenie przesłanek z art. 362 k.c. bez znaczenia pozostają argumenty pozwanego T. H. (1) dotyczące braku informacji od reprezentantów Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B. o toczącym się postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości dłużnika. Uzupełniająco jedynie wypada zauważyć, że wielość wierzycieli i struktura zadłużenia (niezaspokojone wierzytelności starsze niż 3 miesiące – vide art. 12 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu obowiązującym w dacie ogłoszenia upadłości), a zatem podstawowe przesłanki ogłoszenia upadłości dłużnika, były pozwanemu doskonale znane z racji prowadzonej egzekucji. Tym bardziej z należytą ostrożnością winien on podejmować kolejne czynności egzekucyjne wobec dłużnika, co do którego spełniona została przesłanka niewypłacalności. Jak słusznie podkreślił Sąd pierwszej instancji w ślad za cytowanym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku piśmiennictwem, to na komorniku sądowym spoczywa obowiązek weryfikacji ogłoszenia upadłości dłużnika, i to na każdym etapie prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

Przed zaistnieniem spornego deliktu komornika sądowego prowadzącego egzekucję i syndyka masy upadłości nie łączył przy tym żaden stosunek obligacyjny, z którego można by wyprowadzić obowiązki powoda wynikające z przepisu art. 354 § 2 k.c., do którego odwołuje się apelujący T. H. (1).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nieprzekonujące są również te argumenty obu apelacji, które odwołują się do rzekomego zaniechania przez syndyka masy upadłości obowiązku z art. 176 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego oraz naruszenia przez powoda podwyższonego miernika staranności jego działania, a nawet wskazują na naruszenie reguł doręczenia pism procesowych w postępowaniu cywilnym. Nie negując przyjętej przez pozwaną wykładni art. 179 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze oraz wynikającego z powołanego przepisu obowiązku zachowania przez syndyka masy upadłości podwyższonej staranności, nie sposób jednak zaaprobować tezy, iż w realiach sporu powód uchybił tym wymogom przy realizacji czynności z art. 176 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, przesyłając pozwanemu Komornikowi sądowemu informację o ogłoszeniu upadłości Przedsiębiorstwa (...) S.A. z siedzibą w B. drogą elektroniczną w dacie upadłości tj. w dniu 24 lipca 2013 r. oraz w formie pisemnej, w taki sposób, że dotarła ona do adresata w dniu 26 lipca 2013 r. Przede wszystkim odrzucić wypada tezę, że realizacja obowiązku informacyjnego zastrzeżonego w art. 176 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze wymaga zachowania rygorów przewidzianych dla doręczenia pism procesowych w postępowaniu cywilnym. Informacja, o której mowa w powołanym przepisie, nie ma charakteru pisma procesowego w postępowaniu egzekucyjnym zawisłym przed ogłoszeniem upadłości i pełni jedynie rolę zawiadomienia podmiotów wskazanych przez ustawodawcę o sytuacji prawnej dłużnika. W doktrynie podkreśla się, że przewidziane w art. 176 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze zawiadomienia nie mają żadnego wpływu na skutki ogłoszenia upadłości i dlatego ich zaniechanie lub opóźnienie nie zmienia w niczym skutków, które ex lege łączą się z ogłoszeniem upadłości (tak S. G. w cytowanym wyżej Komentarzu s. 635). Ustawodawca nie przewidział żadnej formy szczególnej dla zawiadomienia, a zatem może ono nastąpić w sposób dowolny (podobnie F. Z. w cytowanym wyżej Komentarzu s. 492). W rozpatrywanej sprawie powód skorzystał z jednej z dostępnych form komunikacji z organem egzekucyjnym, wprost wskazywanej w treści urzędowych pism pochodzących od tego podmiotu. Warto zwrócić uwagę, że nawet w pismach procesowych składanych w toku niniejszego postępowania, pozwany T. H. (1) oprócz adresu i numeru telefonu swojej kancelarii, wskazuje ten sam adres e-mail. Próżno przy tym w treści owych pism poszukiwać informacji, że drogą elektroniczną może być przesyłana wyłącznie korespondencja

opatrzone podpisem elektronicznym, bowiem pozostałej Komornik nie odczytuje lub odczytuje ją ze znacznym opóźnieniem. Argumenty pozwanego Skarbu Państwa dotyczące konieczności uzyskania potwierdzenia, że adresat odebrał wiadomość przesłaną pocztą elektroniczną, pozostają o tyle bez znaczenia, iż w rozpatrywanej sprawie sporne nie jest to, że wiadomość elektroniczna dotarła do skrzynki odbiorczej adresata, a jedynie to, że adresat nie zapoznał się z ową informacją (nie odczytał wiadomości przesłanej pocztą elektroniczną). Dodatkowo syndyk masy upadłości nie zaniechał przecież niezwłocznego przesłania pisemnej informacji o ogłoszeniu upadłości dłużnika w formie listu, który dotarł do kancelarii pozwanego w dniu 26 lipca 2013 r., a zatem drugiego dnia po ogłoszeniu upadłości.

Niezależnie jednak od oceny zachowania syndyka masy upadłości w zakresie realizacji obowiązku z art. 176 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, nie budzi wątpliwości, że przesłanką przyczynienia poszkodowanego na gruncie art. 362 k.c. jest istnienie adekwatnego związku przyczynowego między jego zachowaniem a szkodą. Chodzi zatem o sytuacje, w których zachowanie poszkodowanego może być uznane za jedno z ogniw prowadzących do powstania szkody. Skutek w postaci szkody następuje zatem przez współdziałanie dwóch przyczyn, z których jedna pochodzi od zobowiązanego do naprawienia szkody, a druga od poszkodowanego. Tymczasem w realiach sporu zdarzeniem wywołującym szkodę pozostaje przede wszystkim takie bezprawne działanie pozwanego T. H. (1), które nie ma żadnego związku z brakiem wiedzy organu egzekucyjnego o ogłoszeniu upadłości dłużnika, a nawet ma swój początek przed ogłoszeniem upadłości (niezłożenie sumy wyegzekwowanej w dniu 19 lipca 2013 r. do depozytu sądowego). Rzecz bowiem w tym, że pozwany dokonał czynności egzekucyjnych z naruszeniem przepisów art. 1033 § 1 k.p.c., art. 1027 § 1 k.p.c., art. 1028 § 1 k.p.c. To właśnie niezłożenie sumy uzyskanej z egzekucji do depozytu sądowego, brak zawiadomienia dłużnika o sporządzonym planie podziału, a wreszcie wykonanie nieprawomocnego planu podziału stanowią zasadnicze źródło szkody. Gdyby pozwany dopełnił obowiązku zawiadomienia dłużnika i wstrzymał się z wykonaniem planu podziału do chwili jego uprawomocnienia, to do szkody by nie doszło nawet przy założeniu, że dopiero w dniu 29 lipca 2013 r. T. H. (1) miał realną możliwość zapoznania się z korespondencją otrzymaną od powoda.

Nie ma również racji pozwany T. H. (1), upatrując przyczynienia powoda, a nawet podstawy wyłączenia własnej odpowiedzialności, w rzekomym zaniechaniu zaskarżenia bezprawnych czynności egzekucyjnych przez syndyka masy upadłości w trybie przepisów k.p.c. Przepis art. 23 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji nie uzależnia odpowiedzialności komornika za jego wadliwe działania w postępowaniu egzekucyjnym od zakwestionowania ich za pomocą środków przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego. W orzecznictwie prezentowany jest pogląd, że nawet błędne oddalenie przez sąd skargi na czynność komornika, która spowodowała szkodę, nie wyłącza odpowiedzialności odszkodowawczej komornika (vide wyrok SN z dnia 16 marca 2007 r. w sprawie III CSK 381/06, OSNC 2008/2/28). Trzeba także zgodzić się z Sądem pierwszej instancji, że ewentualne wniesienie przez powoda zarzutów od planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji nie zapobiegłoby szkodzie, bowiem pozwany wykonał ów plan przed tym, zanim syndyk masy upadłości dłużnika powziął pierwszą informację o jego sporządzeniu. Trafne pozostają ponadto wywody wskazujące na skutki uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości dłużnika wynikające z art. 146 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze w związku z art. 826 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelacje obu pozwanych jako bezzasadne.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. obciążając nimi pozwanych jako stronę przegrywającą. Na poniesione przez powoda koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego ustalone na podstawie z § 6 pkt 7 w zw. z § 13 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu Dz.U. 2013 r., poz. 461).